

posamezni živali ne smemo dati. Tudi se ne sme pustiti krompir, da dolgo stoji, ko je kuhan, ker se rad pokvari. Pesu in repo pa lahko dajemo živali tudi surovo, seveda razrezano.

Ste že naročili knjigo: Pripravljanje mlečne hrane — stane samo Din 3.— in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto 29. avgusta so pripeljali špeharji 42 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 14 do 15, špeh 13—15 Din. Kmetje so pripeljali 10 voz krompirja po 1.50—2, 2 čebule po 3—6, 5 voz zelja po 1—3, 2 kumare po 1—2, 18 sena po 85—100, 16 voz otave po 90—95, 6 voz slame po 50—55 Din. Pšenica 1.75—2, rž 1.50, ječmen 1.25—1.50, oves 1—1.25, koruza 1.50, proso 2.50 do 3, ajda 1.50, fižol 2—2.50, luščeni grah 10 do 12 Din. Kokoš 25—35, piščanci 20—50, raca 16—20, gos 35—45, puran 35—55 Din. Goba 1 do 2, maline 4, grozdje 4—8, hruške 3—5, jabolka 2—4, breskve 8—18 Din. Mleko 2—3, smetana 12—14, slive 3—4, med 12—20.

Mariborski živalski sejem dne 25. 8. 1931. Prignanih je bilo 14 konj, 11 bikov, 279 volov, 354 krav in 8 telet. Skupaj 666 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 6.50 Din, poldebili voli od 3.75 do 4 Din, plemenski voli od 3 do 3.50 Din, biki za klavnje od 4.25 do 4.50 Din, klavne krave debele od 4 do 4.75 Din, plemenske krave od 3 do 3.50 Din, krave za klobasarje od 1.50 do 2.50 Din, mlada živina od 4.50 do 5 Din, teleta od 6 do 7 Din. Prodanih je bilo 390 komadov, od teh za izvoz v Italijo 59 komadov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem je bilo prignanih 228 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči, 5—6 tednov stari 50 do 80, 7—9 tednov 90—120, 3—4 mesece 150—200, 5—7 mesecev 350—400, 8—10 mesecev 440—500, 1 leto 560—700 Din. 1 kg žive teže 7—8, 1 kg mrtve teže 10—11 Din. Prodanih je bilo 175 svinj.

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

Ni bilo krme za dva repa. In dolga se je bilo treba rešiti. Težil je oba, Petra in Marijo, ležal jima je na srcih kakor gora. Oddehnila sta si, ko sta se ga iznebila. A zdaj — kako in zakaj ga spet plačevati? Kje je tu pravica? Je li v resnici že umrla in so jo v grob položili? In ali še živi stari Bog? Pa vse to mirno gleda in molči? Kako more?

Pogovarjala sta se z Marijo o tem neverjetnem v nočeh, kadar Peter ni mogel spati, ker ga je napadel kašelj kakor stekel pes, mu grizel prsi in pljuča, mu življenje iz njih trgal.

Noč za nočjo je postajal pes divjeji. Grizel je z zobmi, trgal s kremplji. A toliko da se je nekoliko utrudil, malo popustil v svoji divjosti in besnosti, je že leglo Petru na prsi drugo breme, težka, boleča skrb: »Kaj bo z njivo?«

»Krivo priseči vendar ne bo upal, saj je kristjan. Tudi veruje, v cerkev hodi, k spovedi.«

Peter je z izmučenim svojim glasom govoril tako, da bi ženo potolažil. Gledal je s skrbjo, kako trpi, kako je bolj in bolj preplašena in potrta. In govoril je tako, da bi potolažil in umiril lastno zbe-

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 25 Din, II. vrste od 8 do 12 Din, svinjsko meso sveže do 12 do 24 Din.

*

Dijamant-otročka igrača.

Pred 25 leti je zginil v Newyorku znameniti »Zeleni dijamant«, ki je pripadal zbirki dragocenosti milijarder-ske družine Gould. Stari Jay Gould, ustanovitelj neverjetno premožne obitelji, ga je kupil proti koncu minulega stoletja v Parizu. Poprej je bil dijamant dolga leta last vojvod Mariborough, je prešel potom dedščine v roke grofov Chamford in je bil slednjič prodan omenjenemu Amerikancu za tedajne čase bajno svoto 3 milijone frankov. Lepega dne je zginil.

Hčerka njujorškega milijarderja je imela dragocenost krog vratu, ko se je peljala v gledališče. Na povratku je sporešila dijamant. Kljub temu, da je bila razpisana visoka nagrada pošteni-mu najditelju, zgubljenega kamna ni bilo na spregled. Pojavil se ni nikjer na trgu, ker bi bil vsakdo postal nanj pozoren radi zelene barve in izrednega brušenja. Zeleni dijamant je veljal za izgubljenega, kakor bi ga bila požrla zemlja. Če bi ga bil tudi kedo v javnosti zamenjal, bi ga bil vsakdo spoznal. Vse je bilo uverjeno, da je bil s ceste pometen z drugimi smetmi in je kje skrit v kupu stare šare.

Pred kratkem je ponudil urar mlademu trgovcu uro. Med razgovorom je videl, kako se je igral trgovčev sinko s stavbenimi kamenčki. Postavil si je stolp in na vrh je položil zeleno bliščeč kamen. Urar je postal pozoren na izreden blesk stekla, vzel ga je v roko in ga opazoval. Zdelo se mu je, da mora biti navidezno steklo dragulj. Povprašal je samega sebe upravičeno, odkod ima otrok kamen, ki mora biti iz-

redno dragocen. S privoljenjem staršev je pustil najdbo preiskati. Ze prvi strokovnjak je oznanil javnosti, da je zeleni dijamant najden.

V dobi 25 let je doživela dragocenost marsikaj. Po izgubi so ga bili našli otroci, so se igrali nekaj časa z njim, nato so ga pa zamenjali za otroške znamenitosti, kakor: gumbe, steklene kroglice itd. Ze leta je bil v hiši omenjenega trgovca, ker ga je bila prejela žena trgovca kot majhna deklica, in ga hranila radi lesketanja, ne da bi bila slutila, kako premoženje da poseda.

Zeleni dijamant je zopet vrnjen pravemu lastniku. Nagrado za najdbo si je razdelilo 10 družin, katerim je bilo par tisoč dolarjev v znatno pomoč.

*

Dekliški shod v Rajhenburgu.

Poslednji v vrsti letošnjih velikih deklških shodov je bil v nedeljo, dne 30. avgusta, v Rajhenburgu. Bil je dostojen svojih prednikov. Dekleta so prišla v najobilnejšem številu iz domače župnije in drugih župnij videmske dekanije, pa tudi iz raznih krajev sosednjih dekanij to- in onstran Save. Ko so prispele do cerkve, so zaznale za prepoved zborovanja izven cerkve, katero je bilo dovoljeno od breskega načelstva v Rajhenburgu, pa po naročilu banske uprave v Ljubljani prepovedano. Čudom so se čudile naše vrle mladenke, ko so doznale za to prepoved, pa niso dalje razmišljale o vzrokih, marveč so vedrega srca stopile v Marijino svetišče. V prelepi cerkvi Marije Lurške so se čutile kakor doma ter v tem povzdignjenem razpoloženju poslušale govore, kateri so bili namenjeni cilju, ki ga je imel njihov tabor.

Pri ranem cerkvenem opravilu je imel poučen in spodbuden govor ter opravil sveto daritev rajhenburški rojak prečastiti g. kanonik dr. Mirt, ravnatelj dijaškega semenišča. Ob 10. uri je stopil na prižnico g. dr. Hohnjec, predsednik Prosvetne zveze. Kot osnovo svojega govora je po-

gano srce in bi zadušil plašni strah, ki se mu je brez prestanka v srcu oglašal: »A če vendar priseže? Dandanašnji je na svetu vse mogoče.«

Nemir tudi pri Petku, žgoči nemir gladnega pohlepa.

Vest Matije ni kaj posebno pekla. Otopela je že ob neprestanem satanovem prigovarjanju, vso je že oglušila pohlepnost s svojim glasnejšim in glasnejšim krikom po njivi. A strah: »Kaj pa, če njive vendar ne dobim? Kaj, če mi plača? Bom li denar oral? Na denarju grude tolkel? Na denarju sejal?« Ta strah ga je begal venomer, mu jemal mir podnevi, mu motil pokojno spanje ponoči.

»Pa bi kupil kje drugje!«

»Bi, ako bi bile njive na prodaj kakor jajca ali vsaj kakor teleta. A kdo jo da zlepa? In katera druga bi mi bila na roko kakor ta? To je vršel Bog prav meni pred vrata.«

Po dolgem nemiru in razmišljanju je sklenil:

»Dohtarja vzamem, advokata. Najboljše, najzvičnejše v mestu. Bo že naredil, da bo vse v redu.«

Res se je napravil in je šel v mesto k odvetniku, o katerem je že večkrat slišal, da je med vsemi prevejanci najbolj prevejan. Seveda tudi najbolj denarja gladen, zato najdražji.

A naj bo! — Matija je bil za trdno odločen, da ne odneha.

Spored živinorejske razstave je obsegal sledeče tri točke: Ob devetih prihod živine, ob desetih prihod častnih gostov, ob dvanaajstih skupno kosilo.

Težko tolmačenje. — Krčmar: »Kaj želi go-spod jesti?« Anglež: »Rad bi ... rad bi ... se ne spominjam več imena ... Slišite, kako imenujete petelinovo soprago?« »To je kokoš!« »Well! In njeno dete?« »Pišče.« »Jest! In pišče, preden je pišče?« »Jajce.« »All right! to je pravo. Pri-nesi mi dve!«

Izdalo jo je. Ko se je odpravil oče Kožuhar zjutraj v cerkev, je zapazil, da ni dežnika na starem mestu v kolu. »Mislim, da je vzel vaš

vzel Gospodov opomin v nedeljskem evangeliju: »Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice«, s katerim je označen temeljni življenjski program za človeštvo in posamez. človeka. Na tej osnovi je razvijal program naših kršč. prosv. in vzgojnih organizacij, kateri je v svojih bistvenih točkah zasnovan na temeljnih zakonih božjega kraljestva in njegove pravice. Kdor tem zakonom nasprotuje, ni pravi prijatelj mladine ter ne dela v dobrobit ljudstva. Vzgoja, ki se ozira samo na telo, njegov razvoj in njegovo lepoto, je enostranska in nezadostna, glavno važnost je treba polagati na pouk duha ter vzgojo volje in srca. V tem poglavitnem vzgojnem in prosvetnem področju je odločilne važnosti Marijino čezčenje, ki je najlepši in najkrepkejši vir čistega idealizma, brez katerega pade mladina v brezno materializma, lahkomišelnosti, surovosti, uživanjaželjnosti in razbrzdanosti. Iz očetovske skrbi za mladino in bodočnost Cerkve in narodov vodi sv. Oče Pij XI. vztrajno in nepopustljivo borbo za svobodo krščanske vesti ter krščanske mladinske prosvete in vzgoje. Njegov krasen zgled nam daje pobudo, da se trudimo ohraniti našemu narodu nenadomestljive svetinje krščanske prosvete in vzgoje. Delujoč po teh načelih in stremeč za temi svetlimi cilji, delamo tudi, tako smo iskreno preverjeni, za telesni in duševni blagor slovenskega naroda ter za ojačitev in vsestranski napredek jugoslovanske ideje, ki je osnovna ideja naše države in njene upapolne bodočnosti.

Po tem govoru je bila slovesna sv. maša, ki jo je daroval prečastiti g. kanonik Časl. Popoldne ob dveh se je spored dekljskega shoda nadaljeval. G. kanonik Časl. je kot školijski voditelj Marijinih druž. v poljudnih in prirčnih besedah dal mnogoštevilno zbranim krščanskim mladencem lepe, koristne nauke in spodbudna življenjska navodila. Naj bi se vsa dekleta po njih ravnala! Zadnja točka sporeda se je vršila v Slomškovem domu, in sicer igra »Lurška pastirica«, ki so jo rajhenburške mladenke prav dobro proizvedle ter je napravila najboljši vtis. Dekleta so se razšla na svoje domove z radostno vestjo, da so imela v Rajhenburgu prav lep shod. Svoj namen je ta shod dosegel v popolnem obsegu.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Pevski odsek našega bralnega društva priredi v nedeljo, dne 6. septembra po večernicah v društveni dvorani pevski koncert. Nastopita mešani in moški zbor s 16 pesmimi in z dramskim prizorom »Snubači«. Zabava bo

prvovrstna. Domačini in sosedje, na gotovo veselo svidenjel!

Cerkveni shod mladeničev pri Svetih Treh kraljih v Slov. goricah. Kljub dežju in blatni poti so prišli fantje k Sv. Benediktu v Slov. goricah iz vseh župnij šentlenartske dekanije: iz St. Lenarta, od Sv. Trojice, iz Negove, od Sv. Antona, Sv. Ane, Sv. Ruperta, St. Jurija, da celo od najsevernejše točke: od Marije Snežne. Posamič in v skupinah, s šopki in znaki in družbenimi svetinjami, navdušeni in slavnostno razpoloženi, da proslavijo v cerkvi 1500letnico cerkvenega zbora v Efezu, zunaj cerkve pa 10letnico vladanja Nj. Vel. kralja. Ob 10. uri se je vsa velika četa krog 400 fantov zgrnila v veličastni podružnici Sv. Treh kraljev. Zbranim mladeničem je pridigal č. g. Marko Kranjc. Službo božjo je ob asistenci č. gg. Bošteleta in Paluca opravil vlč. g. dekanjski upravitelj Gomilšek, med katero je krasno prepeval domač moški zbor. Posebno mogočno je na koncu vžgala mlada srca himna »Povsod Bog«. Po sv. maši je vlč. g. dekanjski upravitelj Gomilšek zbranim sporočil, da je nameravano zborovanje zunaj cerkve oblastveno prepovedano ter je pozval mladeniče, da se polnoštevilno udeležijo popoldanske službe božje. Popoldne so se fantje znova zbrali pri Sv. Treh kraljih k popoldanski pobožnosti. Vlč. g. dekanjski upravitelj Gomilšek je v krasni pridigi fante navduševal za apostolstvo lepega vzgleda, sv. zakramentov, molitve, dobrega tiska in kršč. izobrazbe. S slovesnimi petimi litanijami M. božje se je zaključil lepo uspeli cerkveni shod, ki bo ostal vsem udeležencem v neizbrisnem spominu.

Negova. V nedeljo dne 6. septembra po večernicah vpripori Fantovski odsek prosvetnega društva v Negovi v grajski dvorani igro: »Pravica se je izkazala.« Na sporedu je še poučni govor, deklamacije, petje in tamburanje. Ker je to prvi nastop organizirane katoliške mladine pri Negovi, pridite vsi, ki ste prijatelji katoliške prosvete, domačini, pa tudi sosedje, da boste v pobudo našim fantom za njihovo bodočo delo.

Veržej. Dekljska zveza skupno z Marijino družbo obhaja dne 13. septembra misijonski dan. — Zjutraj sveta maša in sveto obhajilo za misijone. Popoldne po večernicah pa misijonska prireditev

v dvorani Marijanščica z igro »Miriam«. Govori, tako zjutraj v cerkvi, kakor pri popoldanski prireditvi, o misijonih. Pokažite z obilno udeležbo, da razumete željo svetega Očeta in čutite s tistimi nesrečniki, ki še jim ni prisijala luč sv. evangelija.

Poljčane. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 6. septembra po večernicah v Žumerjevi dvorani igro »Obrekljivci«. Igra nam ponazarje, kam pripelje nepremišljena žala obrekljivcev. Pridite in videli boste tudi, kako junak igre Adolf odpušča. — V društveni knjižnici v občinskem domu se izposojujejo knjige vsako nedeljo po večernicah. Sezite pridno po njih in jih prebirajte, jih bo dovolj za celo zimo.

*

Vprašanja in odgovori.

M. J. v št. J.

Ali se sme domača mast prosto prodajati? Ali se sme jabolčnik točiti na drobno?

Odgovor:

Domačo mast od svojih prašičev sme vsak prodati. Ne sme pa masti kupovati in naprej prodajati. Jabolčnik na drobno točiti, je treba prijaviti, potem se sme.

R. H. v P.

Na granici so me po nedolžnem prijeli in eden me je udaril. Čutim bolečine. Kam se naj obrnem?

Odgovor:

Ako so bolečine take, da rabite zdravniško pomoč, dobodite zdravniško spričevilo in potem pa priče, ki bodo povedale, kdaj ste udarjen dobili. Sicer je pa bolje, če pustite.

S. J. v P.

Na graščinskem je pot nad 50 let, graščak pa ima tam napis, da je pod kaznijo prepovedano tam hoditi. Ali sme prepovedati? — Kje je v Jugoslaviji homeopatična lekarna?

Odgovor:

Pot je lahko 100 let, če je bilo stalno zabranjeno, je bilo zabranjeno. Pravica uporabe poti, če je bila nemotena, zastara v 30 letih. — Glede lekarne: V mestnih lekarnah dobite vse. Obrnite se v Mariboru na lekarno »pri Orlu«. Glavni trg.

Ž. M. v R.

Služba organista mi je odpovedana. Pogodbe nimam, ker sem šele tri mesece tu. Kako

dežnik sinoči ženin sestre Katarine,« mu pomaga sedemletna Anica. »Kako moreš to dokazati?« Ko se je vračal sestrin ženin sinoči domov, sem čula med vrati sledeče besede: Samo enega ti bom še ukradel.«

Cvičarska modrost.

Pivec: »Bi še enega, ali ne bi? Glava pravi ne, trebuh pa pravi: še! Glava je bolj pametna kot trebuh. Kdor je pameten, pa odneha: Micka, še enega!«

Učitelj: »Torej poslušaj, Tonček! Če imaš pred seboj vzhod, na levici sever in na desni strani jug, kaj imaš zadržano?« Tonček (sramežljivo): »Raztrgane hlače, gospod učitelj!«

»In če gre bajta, naj gre! Kaj pa hočem z njo, če ni njive pri nji? Sten ne morem jesti. Pa se naj mučim vse dni do smrti z delom pri tujih ljudeh, nikoli ne na svojem?«

Silno prijazno ga je sprejel odvetnik. Pazno je poslušal njegovo zgodbo. Na dolgo in na široko je razkladal Matija vso stvar. Ni pozabil povedati, kako srčno rad bi živel v miru božjem. Nekajkrat je odločno poudaril svojo poštenost in kako dobrega srca je. Vmes je vpletel nekaj bridkih opomb o Korenovi nevhvalečnosti. Cisto naposled je omenil, tako po vrhu in mimogrede in kakor bi rad sosedu navzlic temu, da je nevreden, skazal veliko dobroto in mu dal izdatno miloščino: »Če ne more plačati, bi vzel namesto denarja tudi njivo. Leži meni res zelo priлично. Celo pridejal bi še kak desetak. Vem, kako potrebni so pri Korenovih.«

Ne ve prav, se mu je li samo zdelo, ali je bila istina, da je tedaj zaigral odvetniku čez usta lahen, bežen smehljaj.

»Bomo že naredili, da boste zadovoljni, dragi moj. A položiti morate sto kron. Kadar pravdo dobite, bo šlo tako iz Korenovega. Dobite pa jo gotovo. Pravica je očitno na vaši strani.«

Matija je segel v žep.

»Položim. A gospod dohtar morajo zagotovo tako narediti, da dobim njivo. Denarja ne morem ie-

sti«, je dejal trdo, ko je jemal denar iz umazane denarnice.

Mislil si je: »Zdaj je najlepša prilika, da naravnost povem. Bog ve, ali bo še taka?«

IV.

»Sakrament, to je dohtar! Še Boga bi iztožil in izlagal iz nebes!«

Tako je razmišljal Matija že v sodnijski sobi in zdaj spet, ko sta šla z odvetnikom od obravnave.

Hotel se je potolaziti in umiriti s to mishijo. Kakor Judje Pilatu, je hotel ves greh naprtiti zagovorniku. A lisjak mu je moral videti v srce. Zato mu je pri slovesu korenito zmešal vse take nelepe naklepe. Ko ga je Matija iskreno zahvaljeval, da se je tako postavil zanj in za njegovo pravico, mu je odvrnil smehljaje: »Govoril sem resnico, kakor ste mi jo vi povedali. Tako sva morala zmagati, ker je bila pravica na najini strani.« A tista hudomušna zasmehljivost v besedah in očeh zagovornikovih je Matijo kar po glavi udarjala. Saj je vse razločno govorilo: »Prijatelj, dobro vem, da si me nalaгал. Zato sem lagal tudi jaz. Odgovornost nosiš ti, jaz si umijem roke v nedolžnosti.«

Neprijetno ga je zadelo to. A huje ga je vznemirjala skrb za njivo. Zato je poprosil advokata še enkrat, naj zagotovo poskrbi, da bo njiva na prodaj.

si naj pomagam, ko sem stalno službo zapustil?

Odgovor:

Gotovo ste bili tri mesece na poskušnji. Nemogoče je sicer, da bi vi brez pogodbe za novo službo zapustili prejšnjo. Smatramo, da boste zadevo doma lahko uredili, treba je le obojestranskega razumevanja, tudi od vaše strani.

M. V. v O.

S sosedom sva skupaj napravila most. Oba sva čez vozila. Na eni strani je moj svet, na drugi njegov. Sosed je prodal. Novi mejaš pa prepoveduje, da bi vozil po njegovem. Kaj naj storim?

Odgovor:

Če sosed mosta in vašega sveta ne uporablja, vi pa njegovega, pa te pravice nimate vknjižene, morate iskati sporazum. Ako ste oškodovani, lahko primete prejšnjega lastnika. Če pa nimate sicer nobene druge možnosti prevoza, vam ga bo sodnija priznala in bo sosed izgubil. Boljše, da se sporazumeta.

M. C. v V.

Obveznica ratne štete mi je ukradena. Banka mi ne gre na roko, kaj naj storim?

Odgovor:

Prijavite tatvino orožništvu in mu povejte številko obveznice. Ta številka se bo tako zaznamovala kot ukradena in ko bo tat z njo prišel, se bo vjel. Prijavo o tatvini se naj pošlje potom orožništva v Beograd, ako banka ne pošle.

F. R. v B.

Poklican sem za eden mesec na orožna vaje. Imam ženo in otroke, ki ju preživljam. Ali lahko zahtevam podporo?

Odgovor:

Podpore ne, pač pa potom občine takoj vložite na komandanta svojega polka, kjer delate orožno vajo, prošnjo, da se vas orožne vaje oprostijo.

G. St. v Č.

Zavarovan sem pri farnem požarnem društvu. Lani pa sem se zavaroval še pri »Slaviji«, pa nisem vedel, da farno požarno društvo to prepoveduje. Zdaj bi rad ostal pri farnem društvu, »Slavijo« pa bi pustil. Podpisal sem.

Odgovor:

Žal, da ste s podpisom napravili za 10 let pogodbo. Vi je sedaj ne morete izpremeniti, če so vas pa zato izključili iz farnega požarnega društva, ker imajo to v pravilih, ni njihova, ampak vaša krivda. Po 10 letih boste pogodbo lahko prekinili. Sedaj jo lahko prekine samo novi lastnik.

K. Š. v P.

Imam hišo, kjer so stanovali orožniki. Od lani septembra pa je hiša prazna. Zdaj pa so mi predpisali zgradarino.

Odgovor:

Za leto 1929 in za leto 1930 do septembra morate plačati, od tedaj dalje pa prijavite, da ste jo uporabljali le za kmetijsko delo in za vinogradništvo. Nekaj vam bodo že odpisali, ali vsaj za od sedaj dalje oprostili. Banski davek pa plača vsaka hiša.

F. F. v P.

Ali ni to čudno? Za eno hišno številko v eni občini sem plačal 15 Din, v drugi 25 Din. Zakaj ta razlika?

Odgovor:

Cena je različna po moči tablic, pa tudi po številu, ali je več iste vrste ali manj. Če jih je manj iste vrste, so dražji. Račun na občini lahko pogledate.

D. VI. v K.

Ali obrtnik lahko vzame vajenca na krajšo dobo kot tri leta, če se je že preje učil?

Odgovor:

Če se je že preje učil, pa ni bil prijavljen kot učenec, naj sam prosi na obrtno zadrugo, ki bode po zmožnostih izpregledala leto dni učenja. Mojster sam pa tega naj ne dela.

F. P. v P.

Ali sem letos, ko sem bil 2. maja 40 let star, res še dolžen plačevati vojnico?

Odgovor:

Še.

L. K. v Zb.

Imam devet živih otrok. Ali moram plačevati banski hišni davek? In davek na šmarnico?

Odgovor:

Ta davek morate plačevati, tako od sob ko od šmarnice. Prosti ste direktnih državnih davkov in doklad na te davke.

G. H. v B.

Rad bi se šel učiti za šoferja, če je lahko dobiti službo. — Kako naj popravim sod, v katerem se je vino malo zmešalo?

Odgovor:

Šoferjev čez glavo dovolj. Kmalu bo znal vsak voziti. Če upate, da boste res sprejeti in previdni in zvesti, boste lahko dobili službo. — Glede soda: Izperite ga s toplo vodo, nato z mrzlo, ga zažveplajte, in pred uporabo zopet izplahnite.

Š. I. v T.

Sodni pristav mi dolguje 800 Din, pa noče plačati. Ali take ljudi smem tožiti?

Odgovor:

Pišite mu, da naj plača, sicer ga izročite odvetniku. Tudi ti gospodje morajo seveda plačati, kar so dolžni.

F. J. v O.

Na občinskem svetu je oče zasadil jabolka in 40 let je nemoteno sadje obiral. Meni so pa sedaj prepovedali. Ali smejo?

Odgovor:

Smejo. Če si na tujem svetu hišo sezidate, je last od dotičnega, ki je lastnik sveta. Isto je pri vaših jabolkah. Če pa morete dokazati to, da je oče zasadil jablane, je drevo vaše, samo zemljo morate zravnat, pa odškodnino lahko zahtevate.

*

Podzemeljska čuda.

Naša mati zemlja hrani pod svojo debelo odejo marsikatera čudesa, ki so še danes uganka za tolikanj na svojo znanost ponosni svet učenjakov. V okolici Quickborna v Holštajnu na Nemškem se razprostira jezero, ki kaže lastnost, da kadar nastopi deževno vreme, se ponizuje površina vode, kadar pa je suša, jezero narašča.

Ob morski obali Norveške, Skandinavke in sploh po severnih pokrajinah so globoke zareze v obalno skalovje, katere imenujejo fjorde. Severno od mesta Bergen (na Norveškem) je takozvani Mosfjord, ki hrani tri različne plasti vode. Zgornja plast vsebuje sladko vodo, katera priteka po potoku in se

»Plačati Koren tako ne more. Jaz pa — kaj naj z denarjem? Jesti ga ne morem. In prav pred pragom mi leži njiva. Kar kriči k moji bajti.«

»Naredim, že naredim, dragi moj«, je vljudo zatrjeval odvetnik. »Račun pa pošljem za sedaj kar vam. Pozneje zaračunimo seveda Korenu — če bo imel s čim plačati.«

»Dobro, gospod dohtar«, je nekoliko poparjen pritrdil Matija. Na tihem pa je spet pomišljal: »Res, najprebrisanejši med prebrisanimi.«

To o računu ga res ni veselilo, a da sta pravdo dobila, ga je navdajalo z nekakim ponosom, dasi tudi ne z neskaljenim veseljem.

Ko ga je doktor pustil samega na ulici, ga je tisto prisiljeno veselje kar nagloma minilo, vsa izumetničena, ponarejena samozavest je kar iz srca izginila. Bilo mu je kakor človeku, ki v gostilniški sobi, v dimu in med glasnim govorjenjem še ne čuti, da je pijan. A stopi na zrak, pa se mu zemlja pod nogami kar nevarno zaguga, ves svet krog njega čudno zapleše. In nenadoma se ga je polotila tesnoba, da ga pokličejo nazaj pred sodnika. In strogi mož mu odkrito in brez usmiljenja v obraz zaluča: »Matija Petek, po krivem ste prisegli!«

Da se prej in varneje skrije, je naglo zavil v samotnejšo stransko ulico. Tam je utonil v staro krčmo, v prvo, do katere je prišel. Ni gledal, kakšna je. Sa-

mo da bi se okrepčal, skril se pred zasledovalci, ki so mu za petami kakor lovski psi divjačini.

Mu res so? Ali se mu samo tako zdi? A zau-pati temu staremu sodniku ni. Mučil ga je danes že dovolj.

V sodnijski sobi, v primeri z vročino zunaj še precej hladni — proti sredi julija se je obravnava vršila — mu je bilo v glavi že iz vsega početka težko in napeto. A ko ga je sodnik poklical in resno vprašal: »Tožitelj Matija Petek, morete li priseči pri živem Bogu in zveličanju vaše duše, da vam obtoženec Peter Koren posojenega denarja res ni vrnil?« mu je v glavi čudno zašumelo. Kakor bi mu zabijali dolge žebelje skozi čelo, so ga resne, skoro trde besede sodnikove zabojele. Iz glave mu je bolečina plala dol v srce. Tudi pogled sodnikov ga je pekel in bolel. Tisti mirni pogled sivih oči, ki so gledale skozi očali, kakor bi se vbadalo vanj četvero ostrobrušenih nožev in bi rezalo do srca, da izrežejo iz njega najskrivnejše misli.

S silo je zbral ves pogum in odvrnil sunkoma, s skoro srdito zagrizenostjo:

»Lahko, gospod sodnik.«

In ko je govoril sodnik dalje, je bilo, kakor bi padalo kamenje: »Petek, denite še enkrat na tehtnico dušo in teh dvestotirideset kron. Pretehtajte, ali odtehtajo te krone človeško dušo!«

Iz dežja pod kap. Oče se je vrnil z daljšega potovanja in je baš počival na divanu, ko plane v sobo njegov najmlajši in se začne strašno dreti: »Vee, vee, da boš vedel, mama me je vsak dan s palico natepla!« Oče: »Le potoži se, ljubček moj mali, od jutri dalje te bom tepel spet jaz!«

Zagovoril se je. Natakarak: »Vendar ste zopet prišli k nam! Vi ste oni gospod, ki mi je nekoč plačal s ponarejenim bankovcem!« Gost: »Oho! To pa že ne! Jaz sem bil v tej gostilni šele enkrat in še takrat nisem nič plačal!«

Tudi moda. Mali Mihec je prvič videl konja, ki je imel ostri-

gibljejo ter živijo v tej vodi živali, kakor jih nahajamo le v sladkih vodah. V drugi plasti najdemo slano vodo, katero daje morje fjordu izpod zemlje in živijo v njej morske ribe in živali. V najbolj spodnji in tretji plasti pa se podijo okrog vse mogoče in najbolj raznovrstne bakterije ali glivice.

Po raznih krajih zemlje naletimo na večje ali manjše podzemeljske jame, ki so nabirališča vode. Znanstveniki so dognali, da ležijo podzemeljske votline do 16 km globoko. Množina vode, ki je shranjena pod zemljo, je preračunana na 100 trilijonov ton in bi bila razlita po zemeljski površini tako razsežna kakor kak ocean.

*

Razvanje pri Mariboru. V sredo dne 26. avgusta sta bila v cerkvi sv. Mihaela v Razvanju poročena Roth Franc in Kaloh Stefanija, oba iz uglednih kmetijskih družin. Mladi par je poročil vlč. g. dekan Sagaj iz Hoč. Obilo sreče!

Sv. Peter pri Mariboru. Že dolgo zaželjena cestna zveza, odcepak od banovinske ceste Sv. Peter—Ložane preko Huma, ki bi se vezala z banovinsko cesto Sv. Lenart—Sv. Barbara—Ptuj, bo vendar prišla po dolgem prizadevanju tamkajšnjih občin do zgradbe. Te dni je banska uprava v Ljubljani poslala zainteresiranim občinam odlok, da dovoli graditev te ceste ter prispeva primerno denarno podporo in predlaga, da se naj to delo vrši s kulukom. Samoumevno je, da se bodo strinjale zainteresirane občine: Grušova, Sv. Peter, Jablanec, Zimica in druge, s predlogom banovinske uprave, ker je za obvezance kuluka boljše, da delajo tukaj doma, kakor da bi morali zahajati kam v druge oddaljene kraje na delo, kar bi jim samoumevno povzročilo večje stroške in težkoče. Ta zvezna cesta preko Huma bo velikega gospodarskega pomena za zgoraj omenjene občine, ker bodo

nadomestovala sedaj občinske ceste v občinah: Grušova, Sv. Peter, Jablanec in Zimica. Te občine pa že na tem pridobijo, ker se razrešijo deloma vzdrževanja občinskih cest. Gradbeni material je v Humu na licu zgradbe ceste, ki se bo dobil za malenkostno odškodnino. Zemljišče za zgradbo ceste pa odstopijo posestniki brezplačno in z veseljem, da dobijo prepotrebno cesto. Omenjene občine so se tudi s posebno prošnjo obrnile na mariborski cestni odbor za potrebno denarno pomoč in izvedbo tozadavnih načrtov, in je že gotovo, da bo tudi okrajni cestni odbor ugodil tej prošnji.

Zgornji Boč pri Seini ob Dravi. Kaj se danes pravi, imeti posestvo ob glavni cesti, ve le tisti, ki ob cesti stanuje. Dan na dan pride po 6 do 8 brezposelnih in beračev prosit za hrano in prenočišče. Človek bi se nič ne rekel, ko bi podpiral domače reveže, a kaj, pride na eden večer po 3 do 5 Nemcev iz rajha. Prošijo hrane, prenočišča, obnašajo se pa prav oholo, zabavljajo čez Jugoslavijo in hvalejo Rusijo in Nemčijo. Ker je na vse kraje daleč in smo na samem, ga na noč ne moreš odgnati ali brez jedi pustiti. Jaz moram na mojem posestvu računati in kuhati dnevno za 3 do 9 osebe več, kakor nas je v resnici. Kruh moram sama kupovati, koruzo in moko. Vprašam se večkrat: Kam bo to dovedlo? Meročajne oblasti naj bi poskrbele, da bi vsaj toliko ljudi ne prihajalo k nam!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Pretečeni ponedeljek smo obhajali tukaj pristrčno slovesnost. Vneli prosvetni delavec Jože Petrun se je poročil z gđ. Štafko Skerbinjekovo iz ugledne Maroltove rodbine. V župnijski cerkvi je spregovoril domači vlč. g. župnik novoporočencevna krasne besede, nakar je izvršil poročni obred. Kot prič sta bila za nevesto, ki je duša domačega dekleškega prosvetnega dela in cerkvenega zbora, ugledni veleposestnik Ivan Kasjak, za ženina pa mariborski urednik »Slovenca« g. dr. Vatrovec. Družica je bila gđ. Zora Skerbinjekova, drug pa trgovčev sin Herbert Jäger. Pri svatbi so govorili lepe in pristrčne napitnice domači vlč. g. župnik Janez Oblak, šolski upravitelj Lavrič, bogoslovni profesor dr. Jože Jeraj, urednik dr. F. Vatrovec in domači kaplan Drvodel. Novo-

poročencema želimo obilo božjega blagoslova!

Velika Nedelja. V ponedeljek, dne 24. avgusta se je nad našim krajem že v predpoldanskih urah pojavilo letalo. Krožilo je tako nizko, da smo mislili, da bo pristalo na grajščinskem travniku, kar je povzročilo nemalo zmedo med delavci, ki so ravno tam otavo sušili. Posebno ženske so se zelo prestrašile velikega »jastreba«. Pozneje smo zvedeli, da je bil to naš domačin, narednik Voršič iz Mihovca, Nadebudnemu mlademu našemu rojaku pilotu želimo mnogo sreče in uspehov z željo, da nas še večkrat poseti z letalom.

Ormož. Okrajna posojilnica je prevzela posestvo in mlin Jožefa Kečka v Pušencih. Posestvo namerava razparcelirati in po kosih prodati. — Večina odbornikov ormoške občine zahteva gotovih pojasnil glede zadružne elektrarne, ker je občini s svojim deležem, ki znaša en četrt milijona dinarjev, zelo veliko na tem ležeče, da je denar dobro shranjen. Toda gotovi činitelji, ki imajo prvo besedo v občini in elektrarni, se branijo. Zakaj se je treba braniti, če je vse dobro? — Velik bazen, ki ga je dala napraviti občina, za za silo funkcijonira, ker počasi le priteka voda. Tako ni bilo treba naprositi tistih ormoških dam, ki nimajo nobenega dela, da bi iz Drave donasale vodo v bazen, kakor so to prerokovali nekateri hudomušni in preveč učeni ljudje. — Po našem mestecu srečuješ zadosti tujih obrazov in kmalu spoznaš, da so to bolniki, ki se zdravijo pri dr. Majeriču, našem Zeileisu, ki se zdi, da je imel marsikak ugoden uspeh. Gostom naši kraji ugajajo. Mesto tudi s tem računa in se trudi, da bi gostje rajši k nam prihajali in tu ostali. Najbrž se je zaradi tega ustanovilo Olepševalno društvo, ki bo imelo dela dosti, če bo imelo tudi par dovolj. Kakor se sliši, meščani pridno pristopajo k društvu. Mestna občina pa je dala razširiti in tlakovati pot proti dr. Majeričevi hiši in je dala popraviti občinsko hišo ter pred njo postaviti lično cementno ograjo, delo g. K. Rojsa. — Velitrgovec dr. Brodar je dal prenoviti in povečati svojo na prijaznem gričku stoječo vilo, tako da je res v veselje in ponos njemu in v okras mestu. — Posestnik Bauman Feliks na Hardeku je padel 4 m visoko s poda in si zlomil nogo v stegnu. Zdravi se v

žen rep. Letel je k mami! ter začuden zaklical: »Mama, mama, pogledajte konja z hubi-ropom.«

Da bo bolj držalo. Učitelj: »... te bom že naučil neumnosti uganjati! Za kazen moraš stokrat napisati stavek: »Jaz sem največji osel

Nerodno povedal. — Sodnik: »Na vsak način moramo napraviti konec tem tatvinam prašičev, sicer ne bo nihče izmed nas varen!«

Resničen pogovor. Sodnik: »Kako se pišete, Zatoženec: »Josip Sila.« Sodnik: »Vi ste torej oropali blagajno?« Zatoženec: »Da, gospod sodnik, saj vendar veste, da sila kola lomi.«

Zaklepalo mu je ob teh dobrotah besedah v glavi, kakor bi za čelom razjarjen kovač udarjal s težkim kladivom.

Tedaj, v ti silni stiski, mu je nekdo čisto razločno zašepetal na uho:

»Saj ne gre za teh dvestoštirideset kron! Za njivo gre! Pazi, Matija!«

Zravnal se je, kakor bi hotel vreči s sebe zadnji pomislek. In je skoro osorno odgovoril: »Ker je pravica na moji strani, se mi za dušo ni treba bati.«

»Dobro«, je resno poudaril sodnik. »A povedati vam moram še nekaj, Matija Petek. Zakon pravi: »Ako kdo po krivem priseže in se mu kriva prisega dokaže, gre v ječo.«

V zadregi se je ozrl na odvetnika. A ta se je brezskrbno smehljaj, kakor bi sodnik pripovedoval prijetne šale.

Pa je nemarno, skoro zaničljivo skomizgnil z ramami.

Sodnik ni več poučeval, ne branil.

»Dobro, prisežite!«

Ko je stopil k mizi, kjer je stari sluga molče, počasi in svečano prižigal rumene sveče, je začutil, da se mu kolena šibe. Ob svitu nemirno se zibajočih plamenov se mu je zdajci zazdelo, da se Kristus na križu giblje, mu s kronano glavo odkimava, mu z razprostrtimi, okrvavljenimi rokami žuga.

Že se je nameraval umekniti, glasno, skesano priznati: »Satan me je zmotil. Toda do take hudobije me ne pripravi.« Kar se mu je v zlati svetlobi sveč zazibala pred očmi njiva, s pšenico posejana, vsa rumena kakor najlepša, pravkar iz peči vzeta pogacha, vsa z zlatim solncem oblita.

In ga je v trenutku spreletela spet tista bolesta, skoro divja strast in slast gladi po njivi, ki se ga je s tako bolno silo lotevala doma, kadar je pasel oči na njivi. V glavi mu je zašumelo še močnejše, zaklepalo še glasneje.

Kakor v pijanosti je dvignil roko. In je prisegel. A zdaj mu šumi in buči v glavi še hrupneje. Morda je kriva tega soparica v nizki, zatohli sobi. Morda vino. In v ta bobneči šum mu neprestano kriči plašni vzkrík Korenkin: »Jezus, res bo prisegel! Po krivem!«

Jasneje ga sliši zdaj, kot ga je slišal v sodnijski sobi. In globlje, bolestneje mu seže zdaj v srce.

In še vidi pred seboj njene široko razprte, prestrašene oči. Prav kakor jih je videl uprte v se, ko se je ob tistem vzkríku zbegane duše nehote ozrl proti nji. Jasno je čutil, da v njeni grozi ni samo strah za tisti denar, ki je zanjo sicer premoženje. Je tudi strah pred grehom, strah za njegovo dušo.

(Dalje prihodnjič.)